

Wijzer Worden = Verder Komen

2021 - 2022

Inhoudelijke rapportage

INHOUD

1. SAMENVATTING.....	2
2. DE VISIE EN MISSIE VAN HET PROJECT WIJZER WORDEN = VERDER KOMEN	3 - 4
3. STRUCTUUR ORGANISATIE	4
4. SAMENWERKINGSPARTNERS EN PROGRAMMA'S	4 - 11
5. BIJZONDERE PROJECTEN	12
6. EVALUATIE PROJECT WIJZER WORDEN = VERDER KOMEN.....	12 - 13
7. FINANCIËN.....	14
8. SLOTWOORD	14
 BIJLAGE 1: Samenwerkingpartners	 15

1. SAMENVATTING

In Amsterdam groeien veel ongedocumenteerde kinderen op onder minder gunstige omstandigheden dan gemiddeld. Veel van deze gezinnen hebben een kwetsbare sociaal-economische status, in veel situaties is er sprake van armoede en/of schulden en ouders van deze kinderen spreken de Nederlandse taal niet goed of zijn daar onzeker over. Gezinnen zijn vaak talrijk en huizen klein. Er is een grote groep mensen die eenzaam is, moeite heeft zelfredzaam te zijn en/of kampt met de gezondheid. Ouders staan voor veel uitdagingen en niet altijd weten ze hoe zij hun kinderen kunnen ondersteunen bij hun ontwikkeling of hoe zij betrokken kunnen zijn bij school.

Kinderen hebben moeite met taal en begrijpend lezen en vaak ook met rekenen, waardoor het voor velen lastig is om mee te komen op school en hun potentie waar te maken. Minder dan gemiddeld worden ze voorgelezen en lezen zij zelf; cultuur en uitstapjes zijn niet vanzelfsprekend, net als museumbezoek of muziekles. Ook voor sporten is geregeld geen financiële ruimte. Vaak speelt hun hele leven zich af in de eigen ongedocumenteerde Braziliaanse-bubbel waarin zij opgroeien en waardoor hun wereldbeeld klein en beperkt is. Veel kinderen en jongeren laten zien dat zij het lastig vinden om zich te concentreren, zijn soms onzeker over zichzelf of school, en weten niet goed hoe zij hun schoolwerk eigenlijk aan moeten pakken. Eenmaal op achterstand gezet is de inhaalrace extra zwaar en is het voor deze jongeren niet vanzelfsprekend dat zij zich positief ontwikkelen en opgroeien tot zelfredzame, participerende burgers.

Met de Weekendschool 'Wijzer worden = verder komen' geven wij deze jongeren de schoolse, maatschappelijke en persoonlijke vaardigheden mee waarmee zij hun achterstanden kunnen inhalen en kunnen groeien naar een toekomst die past bij wat zij kunnen en wie zij willen zijn. We bieden een samenhangend aanbod van studiebegeleiding, sociale betrokkenheid, ouderbetrokkenheid, maatschappelijke oriëntatie en zelfredzaamheid, beweging en gezond leven. Wij verbinden de werelden van kinderen en slaan een brug tussen de wereld van school, thuis en straat.

Het programma van deze Weekendschool is opgebouwd uit verschillende onderdelen; **Train your Brain** (studie & huiswerkbegeleiding en taalontwikkeling) gegeven door Knap! Leren & Meer en BrainBoost, **Dare to Dream** (met aandacht voor maatschappij, persoonlijke ontwikkeling en beroepsoriëntatie) **Empowerment training** gegeven door veel verschillende rolmodellen o.a. Don Ceder, Joel Voordewind en mijzelf, **Be Active** (ontdekken van sportieve en creatieve activiteiten) in samenwerking met Jeugdfonds Sport & Cultuur en **Go Out!** (educatieve of sportieve excursies) o.a. zomerkampen.

Met ons programma Empowerment Through Education (ETE) voor jongeren verbeteren we hun condities voor leren (studievaardigheden, motivatie en studiehouding), en creëren we zelfbewustzijn en zelfvertrouwen. We verbreden en verdiepen hun maatschappelijke en culturele horizon met gastlessen, excursies en thema-activiteiten. Een gezonde leefstijl is een integraal onderdeel van ons talentprogramma. En we hebben aandacht voor het verbeteren van (de ondersteuning vanuit) de thuissituatie: we betrekken ouders bij het programma en de schoolcarrière van hun kind.

Dit doen we niet alleen. We verbinden ons aan gevarieerde en inhoudelijk sterke partners. In de wijk en buurt werken we samen met andere collega-organisaties en zorg- en welzijnsinstanties. Met scholen vindt afstemming en informatie-uitwisseling plaats. Met bedrijven en organisaties gaan we langdurige samenwerkingen aan, waarbij zij met expertise en know-how ons programma inhoudelijk versterken en verbreden (bijvoorbeeld op het gebied van begrijpend lezen of financiële weerbaarheid). En we kunnen rekenen op de vrijwillige inzet van vele gastsprekers, die deelnemers inspireren na te denken over hun toekomst en idealen, en de manier waarop je die kan bereiken.

Ook in 2023 willen we deze jongeren de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan het project 'Wijzer worden = verder komen'. Doelstelling is om 100 jongeren te begeleiden zodat zij de kans krijgen zich te ontwikkelen tot zelfredzame en zelfbewuste burgers die een actieve en positieve bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. En zo werken we samen aan een samenleving waarin alle kinderen een gelijke kans hebben op een succesvolle toekomst die past bij hun wensen en capaciteiten.

"Mijn ultieme droom is om onze jongeren een veilige en vruchtbare basis te bieden om volwaardig mee te doen in de maatschappij."

2. DE VISIE EN MISSIE VAN HET PROJECT WIJZER WORDEN = VERDER KOMEN

'Het zijn jongeren met dromen en idealen, maar zodra ze volwassen worden komt alles stil te staan. Op hun achttiende jaar begint hun leven niet, maar eindigt het.'

Het project is ontstaan vanuit de gedachte dat ieder kind talent heeft en ieder kind gelijke kansen verdient om die talenten te ontwikkelen. Deze gedachte vormt nog steeds de rode draad voor onze verschillende activiteiten.

De **visie** van dit project is dat het talent van ieder mens wordt herkend door zichzelf en zijn omgeving. Het project Wijzer worden= verder komen leert jongeren en ouders ontdekken waar ze goed in zijn en wat hen motiveert. Zij krijgen de mogelijkheid het beste uit zichzelf te halen en een plek in de maatschappij te verwerven die hen voldoening biedt en waar zij trots op kunnen zijn. Ze ontwikkelen zich tot zelfredzame en zelfbewuste burgers die een actieve en positieve bijdrage leveren aan de samenleving.

Het is dan ook onze **missie** om gemotiveerde kinderen en jongeren tussen de 4-18 jaar en hun ouders te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun mogelijkheden, vaardigheden en talenten en daarmee hun kansen in de maatschappij te vergroten.

Dit bereiken we door de volgende **doelstellingen** na te streven:

- het versterken van de (studie)vaardigheden, zelfvertrouwen en zelfredzaamheid van jongeren en hun ouders;
- het verbeteren van de vaardigheden en het inzicht van ouders in de bijdrage die zij kunnen leveren aan de ontwikkeling van hun kind;
- bewustwording en stimulering van de ontwikkeling van talenten, sociale competenties en vaardigheden, persoonlijke identiteit, actief burgerschap en een gezonde leefstijl;
- het bevorderen van maatschappelijke oriëntatie en participatie en het vergroten van de wereld van jongeren en hun ouders.
- de driehoek van kind, school en ouders te ondersteunen en versterken.

Hiertoe hebben we verschillende programma's opgezet voor jongeren en ouders die als doel hebben hen te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun capaciteiten en vaardigheden om zo hun kansen in de samenleving te vergroten.

Geschat wordt dat er zo'n vijftienduizend ongedocumenteerde Brazilianen in Amsterdam wonen. Ze komen hier om te werken; ze vragen geen politiek asiel aan. Ze onderhouden zichzelf en dragen bij aan onze economie. Maar ze leven in de schaduw van de Nederlandse samenleving. De weekendschool is bedoeld om kinderen van ongedocumenteerde Braziliaanse ouders extra steun en stimulans te bieden. Ook nadat ze leerplichtig zijn en voor hen het onderwijs stopt.

Vaak hebben deze kinderen en jongeren te maken met achterstanden en kansenongelijkheid. Voor kinderen uit groep 3 t/m 8 van het basisonderwijs (BO) en de eerste klassen van het voortgezet onderwijs (VO) is studie/huiswerkbegeleiding en taalversterking heel erg belangrijk en de belangrijkste onderdelen van het project. Daarnaast leggen we ook de focus op maatschappelijke en burgerschapsvaardigheden, beroepsoriëntatie en sport.

Binnen onze verschillende projecten staat een positieve benadering centraal en dragen we uit dat iedereen een zinvolle plek in de maatschappij heeft. Dit komt terug in de zes kernwaarden van het project Wijzer worden = verder komen:

- **Veiligheid:** We bieden jongeren en hun ouders een veilige, vertrouwde omgeving waarin zij zich thuis voelen. Het is een omgeving waar zij zichzelf kunnen zijn en waar zij serieus genomen worden.

- **Positief:** We benaderen jongeren en hun ouders op een positieve manier en dragen uit dat met de juiste inzet en begeleiding, dromen en ambities uit kunnen komen. We stimuleren om nieuwsgierig te zijn en te geloven in de eigen capaciteiten.
- **Verbindend:** We slaan bruggen tussen leefwerelden, culturen, tussen generaties en draagt bij aan sociale cohesie en wederzijds begrip. We werken intensief samen met andere organisaties rondom jongeren, onderwijs en opvoedondersteuning. Tevens legt zij verbanden met maatschappelijk betrokken bedrijven en netwerken;
- **Onafhankelijk:** Het project is onafhankelijk en niet gebonden aan religieuze of politieke stromingen.
- **Gelijke kansen:** We maken geen onderscheid in geloof, in huidskleur of in seksuele voorkeur. We dragen uit dat iedereen een kans verdient op een mooie toekomst en dat we er allemaal mogen zijn.
- **Innovatief:** we zijn een continu lerende beweging, steeds werkend aan de volgende kwalitatieve stap in vorm en inhoud. Vraaggestuurd, uitgaand van eigen kracht en altijd op zoek naar optimalisering.

3. STRUCTUUR ORGANISATIE

Gianni da Costa – initiatiefnemer en contactpersoon samenwerkingspartners – heeft meer dan 5 jaar ervaring op het gebied van studiebegeleiding, talentontwikkeling en mentorschap met de kinderen/jongeren. In de wijken en buurten heeft hij regelmatig contact en overleg met organisaties, (gemeentelijke) instanties en scholen. Hij heeft een breed en rijk beeld van onze doelgroep.

De coördinatie van onze programma's en projecten, en de begeleiding daarbinnen van vrijwilligers, is in handen van Marlene Nascimento en Rafaela Trindade.

Stichting Spiritus treedt op als penvoerder van het project.

4. SAMENWERKINGSPARTNERS EN PROGRAMMA'S

1. *BrainBoost - Empowerment Through Education*

Brainboost doorloopt haar leerjaar als een schooljaar.

Begindatum: 01-09-2021

Einddatum: 17-07-2022

Het programma

Het project Empowerment Through Education met BrainBoost is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de onderwijs- en opleidingskansen van ongedocumenteerde kinderen uit de Braziliaanse gemeenschap in de Amsterdamse regio. De achterliggende gedachte is dat, ongedocumenteerd of niet, of hun toekomst nu in Nederland ligt of niet, deze kinderen die al van zoveel onzekerheden te lijden hebben, duurzaam geholpen zijn met investeringen in hun toekomstige positie op de arbeidsmarkt. Goede schoolresultaten bieden daarvoor geen garantie, maar wel perspectief.

Het project Empowerment Through Education is een open project met enorm veel diversiteit en saamhorigheid. Iedereen is welkom om bij onze familie aan te sluiten. Om te kunnen slagen in de maatschappij moet je er aan deelnemen. De stap naar actief burgerschap is voor een groot gedeelte van onze deelnemers te groot om zelfstandig te nemen. ETE project maakt de kloof met de maatschappij kleiner door de gemeenschap te betrekken bij haar projecten en vice-versa. Het aanbod van het project is divers. Van sportactiviteiten, huiswerkbegeleiding tot Empowerment trainingen die naadloos aansluit op de rest van de lifestyle van de community.

Onze hulp heeft geen bedrijfsmatig karakter, de menselijke maat is wezenlijk voor wat we náást betere schoolprestaties willen bereiken: zelfvertrouwen, toekomstgerichtheid, sociale integratie en actief burgerschap.

Train your brain (gericht op middelbaar onderwijs)

Een programmaonderdeel binnen het Project Empowerment Through Education is Train Your Brain. Binnen dit programmaonderdeel Train Your Brain staat studiebegeleiding centraal, met veel aandacht voor studievaardigheden en leerstrategieën (leren leren). Kinderen leren plannen en prioriteiten stellen, we trainen hun werkgeheugen, en ze leren bijvoorbeeld hoofdzaken van bijzaken onderscheiden of een samenvatting maken. Ook de emotionele kant van leren komt aan bod. Hierbij valt te denken het vergroten van leermotivatie, zelfvertrouwen en onzekerheidstolerantie. Veel kinderen/jongeren hebben moeite om zich te concentreren. Met hen gaan we aan de slag zodat zij beter hun aandacht kunnen vasthouden. Ze leren een realistisch plan maken en, in stapjes, om zich steeds langer te concentreren. Door (kleine) stappen te nemen, doen de jongeren succeservaringen op en krijgen ze steeds meer vertrouwen in hun eigen kunnen. Ons uitgangspunt hierbij zijn de executieve vaardigheden, zoals beschreven door o.a. Tineke van der Klink-Bouwens en Robine Kroon-Zijderhand van Leren Leren Schiedam en *Zelfregulerend leren; effectiever leren met leerstrategieën* (2015), van Pieterneel Dijkstra.

Met de jongeren stellen we bij aanvang, en vaak in overleg met hun ouders, persoonlijke ontwikkeldoelen op voor het oefenen en verbeteren van leerstrategieën of sociale vaardigheden en weerbaarheid. De voortgang bespreken we gedurende het jaar, waarop we de doelen indien nodig kunnen aanpassen of nieuwe doelen kunnen opstellen. Zo kunnen we op individueel niveau, passend bij wat een specifiek kind nodig heeft, werken aan hun vaardigheden en competenties.

2. KNAP!Leren en Meer; Forgotten Stones- Train Your Brain & Dare to Dream

Het programma

Gelijke kansen op een toekomst die recht doet aan de mogelijkheden, capaciteiten en talenten van alle jongeren, ook voor hen voor wie dat vanwege hun thuissituatie of achtergrond niet vanzelfsprekend is. Dat is wat we met deze kinderen willen bereiken.

Voor veel van onze jongeren is begrijpend lezen lastig. Taalversterking vormt dan ook een belangrijk onderdeel van ons programma. Het doel is om de woordenschat op niveau te brengen en begrijpend lezen te verbeteren. Deze primaire vaardigheden liggen aantoonbaar aan de basis van schoolprestaties. Hiervoor werkten we samen met KNAP! Leren en Meer en de Verhalenfabriek, die ons aansprekende teksten aanlevert.

Hiertoe hebben ze een breed **Talentprogramma** opgezet voor kinderen uit groep 4 en 8 van het basisonderwijs waarin met verschillende onderdelen aandacht wordt geschonken aan:

- **Versterken van studie- en schoolse vaardigheden:** begeleiding bij huiswerk en verbeteren van de executieve vaardigheden die belangrijk zijn om te kunnen leren en huiswerk maken, het vergroten van kennis over schooltypen en opstroom- en stapelmogelijkheden in het VO, en voor achtstegroepers van het BO aandacht voor overstap naar de middelbare school.
- **Taalversterking:** oefenen in begrijpend lezen en het vergroten van de woordenschat. .
- **Zelfvertrouwen en zelfinzicht:** hoe zie ik mijzelf, wat zijn mijn sterke kanten, waar wil ik beter in worden en welke stappen moet ik daarvoor ondernemen, wanneer vraag ik wie om hulp (welke hulpbronnen heb ik), en hoe ga je om met tegenslag. De jongeren doen succeservaringen op, denken na over realistische toekomstidealen en hoe ze die kunnen bereiken.
- **Aandacht voor de samenleving en jouw rol daarbinnen:** welke studie- en beroepsmogelijkheden zijn er, verbreden van de maatschappelijke en culturele horizon, leren over en bediscussiëren van maatschappelijk relevante kwesties zoals financiële weerbaarheid, duurzaamheid en diversiteit.
- **fysieke en geestelijke gezondheid:** Een gezonde en actieve leefstijl is een voorwaarde om actief deel te kunnen nemen aan school en studie.

De begeleiding vindt plaats in kleine groepjes en wordt uitgevoerd door KNAP! Leren en Meer medewerkers. Zij verbinden zich voor langere tijd aan een groep, waardoor ze een vertrouwensband met de kinderen opbouwen. Bij aanvang wordt veel geïnvesteerd in het creëren van een veilig pedagogisch klimaat, waarin kinderen zichzelf kunnen en durven zijn. Hierdoor voelen kinderen zich na een tijdje veilig genoeg om persoonlijke problemen of dilemma's met hun begeleider te bespreken (bijvoorbeeld wanneer zij worden gepest).

De begeleiders zijn rolmodellen voor de kinderen. We kiezen voor een divers team van ambitieuze jongvolwassenen waarin kinderen zich kunnen herkennen en die zij als voorbeeld kunnen nemen. De begeleiders leven de afgesproken regels voor (omgangsvormen, maar bijvoorbeeld ook afspraken over gezond eten). Omdat zij wat ouder zijn en verder in hun studie of werkloopbaan, laten ze zien welke toekomstperspectieven er zijn, maar staan ze ook nog dichtbij de belevingswereld van de kinderen (next-to-peer).

“Het ervaren van sociale verbondenheid en gemeenschapszin ligt aan de basis van ons werk.”

Dare to Dream

Bij Dare to Dream besteden we aandacht aan de maatschappij, persoonlijke ontwikkeling en beroepsoriëntatie. Hoe zie je jezelf en je omgeving? Hoe ziet je omgeving jou? Welke talenten heb je en waar wil je beter in worden? En waar zijn anderen goed in? Welke toekomstmogelijkheden zijn er, wat is jouw toekomstdroom en hoe kan je die bereiken? Wat vind je van maatschappelijke kwesties en hoe ga je om met diversiteit en meningsverschil?

We doen dit door rondom thema's een programma te ontwikkelen met aansprekende gastlessen en workshops en we voeren met de kinderen activiteiten uit die betrekking hebben op het thema. Daarbij leren we hen, stapsgewijs en aansluitend op hun leeftijd, standpunten verwoorden en bediscussiëren.

Bericht van Tara Fiorito- Ze is gepromoveerd op het thema ongedocumenteerd.

“Goedemorgen Gianni, met mij alles goed. Hoe was het bij je broer in Limburg? Ontmoeting met Marlene en de kinderen was heel fijn en bijzonder. Wat hebben jullie daar iets prachtigs en inspirerends samen neergezet. Was er helemaal ontroerd van. Zaterdag 14 mei ga ik de motivatieles voor de oudere jeugd en de bijles geven voor jongeren kinderen... En ik ga meedoen met het Zomerkamp in de laatste twee weken van juli. Ben ik heel erg blij mee.”

Binnen Dare to Dream werken we samen met inspirerende gastsprekers, die een workshop komen geven over hun eigen passie en levensdoel. Zij tonen de kinderen wat ze met hun talenten kunnen doen en bereiken. Het zijn mensen met uiteenlopende beroepen, achtergronden en talenten. Jongeren nemen actief deel en worden gestimuleerd om vragen te stellen. Op deze manier stimuleren we kinderen om ook na te denken over hun eigen toekomstbeeld. Als je weet wat je wil worden of gaan doen als je groot bent, heb je ook meer motivatie om op school te leren.

Eind samenwerking met KNAP!Leren en Meer

De samenwerking met KNAP is per 31 januari 2022 gestopt. De lessen hebben we vervolg kunnen geven in de

samenwerking met stichting SKC en Verhalenfabriek. In het kader van MvO (Maatschappelijk verantwoord ondernemen) heeft KNAP!Leren en Meer besloten om niks te factureren voor de gegeven trainingen/lessen in de periode van september 2021 t/m januari 2022.

Dag Gianni,

Vanochtend is er intern overleg geweest over het voorzetten van de trainingen voor Forgotten Stones. We zijn helaas tot de conclusie gekomen dat er binnen KNAP! geen capaciteit is om de trainingen te geven en te coördineren en willen dit in zijn geheel stopzetten. We vinden dit jammer want we dragen het project en jullie werk met de stichting een warm hart toe. We willen daarnaast wel ook duidelijkheid hierin in geven en zien dat het voor ons helaas niet realistisch is om de samenwerking kwalitatief voort te zetten.

Ik hoop je zo voldoende te hebben ingelicht. Laat het mij gerust weten als je vragen hebt. Bij deze wil ik jou, en natuurlijk ook Marlene, alvast heel hartelijk bedanken voor het vertrouwen in KNAP! en de samenwerking.

Met vriendelijke groet,

Hannah Sevenhuijsen, Teamleider

3. *The MoneySchool: expert op het gebied van financiële weerbaarheid van jongeren*

Binnen ons Dare to Dream-thema Goed met Geld! werken we samen met The Moneyschool, die jongeren leert om financieel weerbaar worden. The Moneyschool stelt ons hun lesmateriaal ter beschikking. Hiermee kunnen begeleiders/vrijwilligers het activiteitenprogramma van The Moneyschool in 8 weken uitvoeren binnen Dare to Dream.

4. *De Verhalenfabriek: begrijpend lezen leuk maken*

De Verhalenfabriek is specialist in het opleiden en inspireren van leerkrachten om begrijpend lezen leuk en aantrekkelijk te maken voor kinderen. Hun aanpak is speels en daardoor gaan kinderen met plezier aan de slag met woorden en lezen. Onze vrijwilligers kregen in de periode van 1 februari 2022 de *tools* om met de kinderen extra taalmeesters te maken. Voor de vrijwilligers maakte de Verhalenfabriek elke week een verhaal over een actueel onderwerp. Bij het verhaal leveren ze gevarieerde opdrachten, spelletjes en filmpjes die aanzetten om te spelen met de tekst en om de woordenschat uit te breiden. De opbrengsten zijn: 1) kinderen gaan met plezier 30-60 minuten per week extra lezen; 2) doordat de inhoud van de tekst aansluit bij de interesses van de kinderen, wordt een intrinsieke nieuwsgierigheid aangeboord; 3) kinderen zijn zelf betrokken bij hun leerproces van begrijpend lezen en woordenschat.

5. *Schrijflab West Noordjes*

Bij het programmaonderdeel 'Talent en Taal' relateren we de inhoud van taalopdrachten aan het thema waar we op dat moment aandacht aan besteden. Door het verbinden en opbouwen van de verschillende programmaonderdelen gedurende de dag en tijdens de themaperiode wordt het leereffect vergroot. Vaardigheden komen terug in thema's en thema's komen terug waar vaardigheden worden aangeleerd en geoefend. Voor de invulling van het programmaonderdeel 'Talent en Taal' hebben we samengewerkt met Noordje. 30 kinderen hebben structureel en succesvol meegedaan aan het programma van Schrijflab West-Noordjes.

Foto: Schrijflab West- zelf een land bedenken.

Over Noordje

Bij Noordje (sinds 2007) maken kinderen en jongeren van 6 tot 16 jaar uit Amsterdam Noord kennis met kunst en cultuur. Ook ontwikkelen ze hun creativiteit om hun zelfvertrouwen en zelfbewustzijn te vergroten, en te leren samenwerken. Daarnaast gebruikt Noordje kunst en cultuur als basis om hun taalvaardigheid te verbeteren en zo hun kansen in de maatschappij te vergroten. De organisatie richt zich vooral op kinderen en jongeren die van huis niet vanzelfsprekend met kunst en cultuur in aanraking komen, en die vanuit hun achtergrond vaak een taal- en leerachterstand hebben.

Werkwijze Schrijfclub

In het Schrijfclub worden elke zaterdag van 12.00 tot 14.00 uur creatieve taallessen gegeven. In totaal kunnen er maximaal 30 kinderen deelnemen. Verdeeld over twee verschillende ruimtes is er een groep jonge kinderen (uit groep 3 en 4) én een groep oudere kinderen (uit groep 5 t/m 8). Een docent – een kunstenaar of schrijver – geeft creatieve lessen aan de oudere kinderen. Een coördinator en een vrijwilliger gaan met de jonge kinderen aan het werk. De jongste kinderen spreken weinig Nederlands. Daarom wordt er veel met taal gedaan, zoals voorlezen, het aanleren van Nederlandse liedjes en samen zingen.

Taalontwikkeling

Het Schrijfclub is bedoeld als een inspirerende plek waar kinderen buiten schooltijd graag komen. Door middel van creatief schrijven en beeldende lessen wordt de taalontwikkeling van de kinderen gestimuleerd. Kinderen presenteren hun eigen verhalen en beelden door middel van bijvoorbeeld voordrachten. Ook wordt er aandacht besteed aan de leesvaardigheid van kinderen en wordt er voorgelezen. In het Schrijfclub wordt gewerkt aan de hand van thema's, waaraan opdrachten worden gekoppeld volgens de methode *zien, doen en laten zien* van Noordje. Met deze methode krijgen de kinderen een introductie en doen inspiratie op door voorbeelden uit de (hedendaagse) literatuur of kunst (zien), creëren ze zelf (doen) en presenteren ze hun resultaten (laten zien).

Ik ben een vogel	Ik ben een wolf	Ik ben een zon
Omdat ik kan vliegen	Omdat hij snel rent	Omdat ik altijd vrolijk ben
Ik kan eten en vliegen	Omdat hij mooi grijs is	Soms moet ik zoveel lachen
Ik vlieg naar Afrika	Hij is grijs met wit	Dat mijn mond pijn doet
Ik heb je rode, gele en bruine kleuren	Aaaaouuuuuuu!	Ik vind het warme oranje lekker
Ru ru!	Hij is grijs met wit	Ha! Ha! Ha!
Ik vlieg naar Afrika	In het bos rennen	Ik ben een zon
Ik ga met vrienden spelen	Hij gaat slapen	Ik hou van oranje
Ester	Bruna	José

Voorbeeld van een les door schrijfster Caroline Kramer.

Zien. (lezen, gesprek):

We lezen het gedicht van Toon Tellegen:

Vleugels

*Ik was nog klein,
maar niet heel klein,
ik voelde aan mijn schouders:
geen vleugels,
voelde telkens opnieuw,
maar ik had geen vleugels
zelfs niet het begin van vleugels
of iets wat daarop leek*

*waarom vlieg jij niet, vroeg iedereen
ik heb geen vleugels, zei ik
ik had geen vleugels
ik was een jongen die geen vleugels had
en ik steeg op en vloog weg
ik ging op zoek naar vleugels*
Toon Tellegen

Bespreken:

-Wat gebeurt er in het gedicht? Wat valt je op?

-Waar zouden de vleugels voor kunnen staan?

-Wat gebeurt er op het einde? Hoe zou je dat kunnen uitleggen?

-We horen verschillende gedachten/interpretaties van het gedicht. Vaak komen de kinderen er zelf op dat het over iets overwinnen kan gaan, vrijheid voelen, gevoel van blij zijn en iets toch kunnen waarvan je dacht dat je het niet kon, of niet had.

Doen:

Ik begeleid het gedicht op hun werkblad per regel. Kinderen kiezen allereerst uit een aantal woorden die ik neerleg uit de natuur of dieren die ze bij henzelf vinden passen, zoals: duif, vogel, mier, paard, rivier, winter, zon, herfst, sneeuw, druppel, regen enz.

Bij de eerste zin zetten ze allereerst het woord neer, bijv: Ik ben een wolf.

1. Ik ben een
2. Schrijf een zin waarin je uitlegt: waarom?
3. Schrijf een nieuwe zin die erbij past
4. Schrijf een zin met een kleur
5. Schrijf een zin met een geluid
6. Herhaal een zin
7. Schrijf een zin die erbij past
8. Maak een eindzin

Schrijf een titel boven je gedicht!

Vanuit Noordje is er een vaste coördinator die ervoor zorgt dat de bijeenkomsten goed verlopen. Deze coördinator wordt ondersteund door drie vrijwilligers. Tijdens de coronaperiode is er tijdelijk voor gekozen om dit te beperken tot een coördinator en een vrijwilliger.

Daarnaast zet Noordje voor de kinderen uit groep 5 t/m 8 verschillende docenten in om de kinderen kennis te laten maken met diverse disciplines en creatieve vormen waarbij taal altijd leidend is. De docenten geven een reeks van 4 tot 6 lessen, zodat we de continuïteit en de kwaliteit voor de kinderen kunnen behouden.

Doordat het niveau van de kinderen nogal verschillend is, is het veel schakelen en individuele hulp bieden. Daarom is de aanwezigheid van extra (vaste) vrijwilligers belangrijk. Ook bij het lezen is het verschil op taalkundig niveau best groot. Bij het voorlezen begrijpen kinderen soms het verhaal niet goed en is er uitleg en herhaling nodig. Het ene kind spreekt goed Nederlands terwijl het andere kind dit nog niet kan. De begeleiders merken wel al verbetering bij sommige kinderen.

6. Toptaal – Ouderbetrokkenheid

Uit ervaring en onderzoek weten we hoe belangrijk ouderbetrokkenheid is voor de ontwikkeling van het kind en diens schoolcarrière. We hechten dan ook veel waarde aan een goed contact met de ouders van deelnemers en betrekken hen bij de activiteiten van hun kinderen bij de projecten of activiteiten van Wijzer worden=verder komen.

De leeropbrengst wordt significant hoger als ouders en school samenwerken in het belang van het kind. Scholen en gemeente kunnen ouders hierbij in hun kracht helpen zetten. Gelukkig gebeurt dat soms ook. Het doel van dit onderdeel is het creëren van contact, verbondenheid en vertrouwen tussen school en ouders.

Het is belangrijk om te realiseren dat ouders anders betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind dan de leerkracht. Ze zijn emotioneel betrokken en de leerkracht is professioneel betrokken. Hoewel je als ouder en leerkracht niet 'gelijk' bent, kunnen ze zeker wel als gelijkwaardige partners samenwerken. En dit kun je alleen doen als je de taal machtig bent.

Gemeente Amsterdam subsidieert taallessen op school voor de ouders van kinderen die de taal niet machtig zijn. Echter zijn de lessen alleen toegankelijk voor ouders die declarabel zijn. Dus ouders van ongedocumenteerde kinderen vallen buiten de boot. Gevolg is dat ouders de schoolsituatie niet kennen, niet op de hoogte zijn/blijven van de voortgang van het kind en niet kunnen meedenken of meepraten over actuele schoolzaken. Hoewel dit bekend was, kwam dit extra aan het licht tijdens de coronaperiode. Ouders konden niet meedoen met online lessen omdat ze de taal niet machtig zijn. Daarom hebben we besloten de samenwerking met TopTaal aan te gaan.

Over TopTaal

Voor een groep ongedocumenteerde inwoners van de gemeente Amsterdam, bieden zij een traject gericht op taalverhoging. Doel is dat zij voldoende taal leren om zich zelfstandig te kunnen redden. We gaan uit van twee groepen deelnemers: een groep van 12 analfabeten en een groep met 15 gealfabetiseerde deelnemers.

Lesaanbod

De groep analfabete deelnemers werkt met de blended lesmethode Diglin+, aangevuld met werkboeken en een schrijfblok voor analfabete deelnemers om schrijven met een pen te oefenen. Klassikale les wordt afgewisseld met zelfstandig werken. Met Diglin+ werkt elke deelnemer op zijn eigen niveau. De methode stimuleert zelfstandig leren en biedt de mogelijkheid om te oefenen wat men nodig heeft.

Deelnemers die gealfabetiseerd zijn werken met de digitale lesmethode LINK, aangevuld met een werkboek. De thema's in Link zijn actueel en aansprekend en de opdrachten zijn praktijkgericht en relevant voor de doelgroep. LINK legt een concrete verbinding tussen de leerstof en de context buiten de les waarin cursisten de taal nodig hebben. Wanneer het merendeel van de deelnemers laag opgeleid is en langzaam leert, kan deze groep ook met Diglin+ werken. De lessen worden gegeven door een gecertificeerde NT-docent. De lessen zijn 1x per week op zaterdag gedurende 20 weken. Een les duurt 2 uur.

Taakverdeling

TopTaal zorgt voor een docent, de lesmaterialen en de presentieregistratie. Gianni da Costa regelt de werving van de deelnemers, leslokalen met wifi, chromebook/laptops en coördineert het project.

Samenwerking OBA

De Nederlands-lessen vinden plaats in de OBA op de mercatorplein. Vanwege corona en het ontbreken van laptops zijn de lessen een aantal maanden later van start gegaan.

Per jaar worden minimaal 3 gesprekken met ouders gevoerd over de (sociale) ontwikkeling van hun kind. Samen met ouders praten wij over de samenwerking met de docenten van school en ondersteunen wij ouders en/of docenten wanneer het contact tussen ouder en school moeizaam verloopt. Daarnaast hebben ouders natuurlijk ook altijd gelegenheid om voorafgaand aan of na afloop van het programma een praatje te maken met de begeleiders. Veel ouders maken hier gebruik van. Verder worden ouders uitgenodigd voor de afsluitingen van de themablokken en zijn zij vaak aanwezig bij de jaarafsluitingen.

5. BIJZONDERE PROJECTEN

Naast de vaste programmaonderdelen hebben we ieder jaar een aantal bijzondere projecten..

Be Active

De dag wordt afgesloten met een sportieve activiteit. Sport en ontspanning zijn belangrijk voor het geestelijk en lichamelijk welzijn van kinderen. Ze geven hen de mogelijkheid nieuwe talenten te ontdekken en tegelijkertijd plezier te beleven. Al spelende leren ze sociale vaardigheden als samenwerken en omgaan met winst en verlies. Populair in de gymzaal of buiten zijn voetbal, trefbal en mattentikkertje. Maar ook pionnenroof, estafette, slangenspel en basketbal doen het altijd goed. De kinderen zien altijd enorm uit naar dit laatste onderdeel van de dag, waar ze even lekker hun energie kwijt kunnen.

Go out!

Een keer per schooljaar – in juli organiseren we een zomerkamp voor de kinderen of gaan we op excursie. Er is dan een breed cultureel, muzikaal, creatief en sportief aanbod voor hen. Ook bezoeken wij o.a. bibliotheken, raadszalen, banken en bedrijven. Deze kinderen komen zo op plekken die normaal gesproken voor ze verborgen blijven.

Aandacht voor de overstap naar de middelbare school

De overstap van de basisschool naar de middelbare school is voor veel van deze kinderen en ouders spannend. De overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs is voor onze doelgroep een belangrijke en soms zelfs risicovolle stap in de schoolloopbaan. Relatief veel kinderen vallen uit, glijden af in schoolniveau en/ of behalen geen startkwalificatie. We bieden hen een plek waar ze in kleine groepjes tijd en aandacht krijgen om te wennen aan deze overgang. De kinderen krijgen tips en tricks over de middelbare school. Hoe bereid je je voor, wat is er anders op de middelbare school? Welke vaardigheden heb je nodig en hoe kan je die trainen? En bij wie kan je terecht als je vragen hebt? Er wordt veel geoefend en gepraat over onderwerpen waar de toekomstige brugklassers mee te maken krijgen tijdens hun overstap naar het voortgezet onderwijs.

De school als partner

Naast ouders, zijn scholen onze vanzelfsprekende partners als het gaat om talentontwikkeling van jongeren. Onze deelnemers zijn van een groot aantal scholen afkomstig. Op verschillende manieren houden we contact met deze scholen. Regelmatig vinden gesprekken plaats met Intern Begeleiders en directeuren over ons programma, hun leerling- en ouderpopulatie en de opgaven waar school voor staan betreft deze doelgroep ongedocumenteerde. Wij zijn actief tijdens voorlichtingsbijeenkomsten en ouderavonden op school om kinderen en ouders te informeren over onze projecten, en als daar behoefte aan is stemmen we met een leerkracht en/of Intern Begeleider (IB'er) af over individuele kinderen. Ook spelen leerkrachten en IB'ers een belangrijke rol in doorverwijzing van ouders en kinderen naar onze projecten.

6. EVALUATIE PROJECT WIJZER WORDEN = VERDER KOMEN

Tijdens de uitvoering van het project zijn we op een aantal problemen gestuit. Corona heeft veel kinderen uit kwetsbare gezinnen op achterstand gezet. Niet mee kunnen komen op school vanwege te weinig financiële middelen om 'bij te blijven' (klein behuisd en daarom geen eigen werkplek, geen eigen laptop voor huiswerk of zelfstudie, geen geld voor bijles of extra bijscholingstrainingen) was voor veel kinderen uit deze doelgroep al een vaker voorkomend verschijnsel dan voor kinderen uit gezinnen met wel voldoende financiële middelen. Corona versterkte deze problemen.

Kinderen uit ongedocumenteerde gezinnen werden extra hard getroffen omdat hun ouders inkomsten zagen wegvallen en ze geen beroep konden doen op overheidssteun. Bij tal van gezinnen was er geen laptop of internetverbinding beschikbaar om vanuit huis onderwijs te volgen. Daar komt nog bij dat er in bijna alle gevallen sprake is van anderstaligheid van de ouders. De ouders kunnen hun kinderen niet helpen bij hun schoolwerk, kennen het Nederlandse schoolsysteem niet en durven vaak geen ondersteuning te vragen bij de school van hun kind(eren). Dat betekent dat deze kinderen hun schoolloopbaan beginnen met een achterstand op het gebied van taalvaardigheid die nauwelijks in te halen is.

Zowel Brainboost, KNAP Leren en Noordje Schrijflab-West hebben op verantwoorde wijze fysiek en online onderwijs voor alle leerlingen verzorgd. Er is gezorgd voor een veilige werkomgeving voor zowel de docenten als voor de leerlingen. Hiervoor was maatwerk nodig.

Ondanks het achterliggende coronajaar waarin het onderwijs het zwaar te verduren kreeg, is een groot deel van deze jongeren toch overgegaan. Dit is mede te danken aan de intensieve samenwerking met Brainboost.

Resultaten

We hebben twee groepen actief begeleid: een groep van 30 kinderen uit het primair onderwijs en een groep van 20 kinderen uit het voortgezet onderwijs. Van deze 50 deelnemers zijn er 20 actief bij BrainBoost.

Als we de resultaten indelen naar primair en voortgezet onderwijs zijn dit de resultaten:

- Een deelname van 30 kinderen uit het primair onderwijs (verzorgd door KNAP! Leren en Meer). Hiervan hebben er 24 intensief mee gedaan met een positief resultaat. Bij 6 kinderen was het traject lastiger vanwege een gebrek aan discipline van de kinderen en de ouders. Vanaf het begin hebben we bij de kinderbijles de ouders direct betrokken. Zij zijn immers noodzakelijk om er zorg voor te dragen dat de kinderen voorbereid aanwezig zijn.
- Een deelname van 20 kinderen uit het voortgezet onderwijs. Hiervan hebben 17 jongeren intensief met succes meegedaan. Drie jongeren bleken minder leerbaar, dit bleek veelal een motivatiekwestie voor schriftelijke leerstof. Voor hen hebben wij onderzoek gedaan naar andere ontwikkelingsmogelijkheden via sport en cultuur. De ouders zijn in het begin minder bij het project betrokken geweest. Omdat we van mening zijn dat het hebben van de juiste motivatie de basis bij de jongeren is om succes te kunnen gaan hebben. Nadat we inzagen dat het toch goed was om meer ouderbetrokkenheid te creëren hebben we drie ouderavonden georganiseerd waardoor er meer resultaat kwam.
- Het project had als doelstelling de leerprestaties van de doelgroep te verbeteren. We kunnen anno 2021-2022 bevestigen dat we deze doelstelling hebben behaald. Het project heeft geleid tot een meetbare en duurzame verbetering van de leerprestaties van de betrokken 50 kinderen. Niet van alle kinderen, ruim 60% heeft een hogere Cito Score behaald dan wat eerder door de docent was ingeschat. Het bleek ook dat niet alle kinderen leerbaar waren.
- Ouders zijn steeds meer betrokken geraakt bij het project. Na afloop van elke les kregen zij verslagen over hoe de lessen zijn verlopen en wat aandachtspunten zijn. Ouders reageerden hier erg positief op en denken goed mee. Omgekeerd kregen wij ook meer inzicht in gedrag van kinderen als dat nodig was.

7. FINANCIËN

Zonder financiële steun zouden we onze verschillende programma's niet kunnen uitvoeren. Door samen te werken met Stichting Spiritus die als penvoerder en budgethouder optreedt, kunnen we rekenen op de financiële bijdragen van een aantal fondsen.

BrainBoost geeft in het kader van MVO (Maatschappelijk verantwoord ondernemen) 35% korting per leerling op de factuur per schooljaar.

Focus op school en een doel om voor te leven houdt deze kinderen uit de criminaliteit en/of prostitutie. Door een diploma te halen op de middelbare school en toegelaten te worden op het MBO of HBO krijgen ze een reëel uitzicht op een legale verblijfsstatus. Een voorbeeld hiervan is Rayssa:

“Fantastisch goed nieuws!! Ik heb een voicemail ontvangen van Marjolijn Kaak(Directeur Studentenzaken Hogeschool van Amsterdam| Student Services Amsterdam University of Applied Sciences) waarin ze vertelde dat Rayssa voor het wettelijk tarief mag studeren!!!! 🍷🍷🍷🍷🍷”

“Hallo iedereen, even wat goed nieuws vlak voor het weekend: Rayssa's aanvraag voor studievizum is goedgekeurd door de IND!!! Bij terugkomst op 3 september kon ze haar verblijfsvergunning ophalen!! 🍷🍷🍷”

8. SLOTWOORD

De toegenomen kansenongelijkheid in onze samenleving, discriminatie, het uit elkaar groeien van bevolkingsgroepen en de toegenomen radicalisering onder jongeren, maakt onze missie en ons werk belangrijker dan ooit tevoren. Het samen werken aan een democratische en verbonden samenleving, waar ieder mens, onafhankelijk van afkomst, leeftijd, geloof of geslacht een steentje kan en mag bijdragen en waar wederzijds respect het uitgangspunt is, dat is waar ik voor sta en waar het team van Giving Back Projects ook voor staat. Ook dit jaar hebben we laten zien dat we er niet alleen met elkaar over dromen, maar er ook samen aan werken. Ik dank iedereen die hier zijn steentje aan heeft bijgedragen.

Gianni da Costa,
Initiatiefnemer Giving Back Projects

BIJLAGE 1: Samenwerkingpartners

Overheid

Stadsdeel West en Nieuw-West

Samenwerkingspartners

We onderhouden contact met uiteenlopende partners; in de wijk en buurt werken we samen met organisaties en instanties op het gebied van jeugd(zorg), en we werken samen met maatschappelijke en culturele partners om ons talentprogramma vorm te geven en te verbeteren.

Stichting Leergeld
Stichting Vrijwilligersacademie
Stichting Studiezalen
Stichting Klassiek rondom de Klas
Stichting BrainBoost
Stichting Blik op Talent
Stichting Elance Academy
ZID theater
De Verhalenfabriek
GGD: Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht
Maatje meer voor een maatje minder
Qpido
Happy Dance
Kinderombudsman
Jongerencultuurfonds
Jeugdfonds Sport & Cultuur
Cultureel Verschil
Diversiteitsland
Moneyschool
De Talentenschool
Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG)
Ouder en Kind Teams
West beweegt